

HISTORIA –
FUNDAMENTY
WSPÓŁCZESNOŚCI

ELŻBIETA
PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do historii dla szkoły podstawowej. Zakres podstawowy

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Strona redakcyjna

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Witkowska

Recenzja merytoryczna – dr Danuta Koper

Agnieszka Szawan-Paras

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Początek zimnej wojny. Powstanie dwóch państw niemieckich.

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

klasa 4/45 minut

Cele

Uczeń po lekcji:

- Przedstawia genezę zimnej wojny
- Charakteryzuje problem niemiecki po II wojnie światowej
- Omawia politykę USA wobec Europy
- Wyjaśnia kwestie odpowiedzialności za zbrodnie II wojny i okoliczności założenia ONZ
- Doskonali umiejętności analizy historycznej
- Kształtuje kompetencje cyfrowe i porozumiewania się w języku ojczystym.

Metody/Techniki/Formy pracy

praca w grupach, praca ze źródłami, podręcznikiem

Środki dydaktyczne

ranking trójkątny

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Nauczyciel przedstawia cele lekcji, którymi są odpowiedzi na pytania: Jakie były skutki II wojny światowej? Jakie decyzje podjęto w sprawie odpowiedzialności za zbrodnie wojenne? Dlaczego doszło do rozpadu koalicji antyhitlerowskiej? Co oznacza pojęcie zimna wojna i kiedy ona się rozpoczęła? W jakich okolicznościach i dlaczego doszło do powstania dwóch państw niemieckich? Jak wyglądały dalsze losy tych państw? Nauczyciel dzieli klasę na grupy i przydziela zadania.

Grupa I

Na podstawie informacji z podręcznika oraz strony <https://epodreczniki.pl/a/skutki-ii-wojny-swiatowej/DPCeLBajr> przedstawcie demograficzne, materialne i społeczne skutki II wojny światowej

Grupa II

Na podstawie informacji z podręcznika oraz strony <https://epodreczniki.pl/a/skutki-ii-wojny-swiatowej/DPCeLBajr> przedstawcie problem odpowiedzialności za zbrodnie wojenne i okoliczności oraz cele powstania ONZ.

Grupa III

Na podstawie informacji z podręcznika oraz ze strony <https://epodreczniki.pl/a/geneza-zimnej-wojny/D1D6mPhdD> przedstawcie decyzje mocarstw w sprawie Niemiec oraz wyjaśnijcie co oznacza sformułowanie, że po II wojnie światowej powstał „dwubiegunowy układ sił” i dlaczego tak się stało? Szczególną uwagę zwróćcie na przemówienie Winstona Churchilla z Fulton.

Grupa IV

Na podstawie informacji z podręcznika oraz ze strony <https://epodreczniki.pl/a/geneza-zimnej-wojny/D1D6mPhdD> przedstawcie politykę Stanów Zjednoczonych wobec Europy w latach 1947-1948. Jakie programy polityczne i gospodarcze wówczas podjęto i dlaczego?

Grupa V

Na podstawie informacji z podręcznika oraz strony <https://epodreczniki.pl/a/geneza-zimnej-wojny/D1D6mPhdD> przedstawcie jak przebiegał konflikt mocarstw w zarządzaniu terytoriami niemieckimi w latach 1947-1949. Jakie były skutki tych wydarzeń?

Po upływie wyznaczonego czasu uczniowie przedstawiają efekty pracy grup. Podczas prezentacji nauczyciel wyświetla na projektorze odpowiednie treści (np. dane statystyczne), przemówienie W. Churchilla (także wersję audio). Następnie nauczyciel wyjaśnia, że zimna wojna, która rozpoczęła się po II wojnie trwała do lat 80. z różnym natężeniem wrogich relacji. Poleca uczniom, aby spróbowali określić, które przyczyny wybuchu zimnej wojny są najważniejsze i wpisać je w formie rankingu trójkątnego na tablicy. Podczas dyskusji klasa ustala hierarchię przyczyn.

Komentarz metodyczny

Ranking trójkątny to metoda pozwalająca hierarchizować wydarzenia historyczne. Na szczycie znajduje się jedno najważniejsze sformułowanie, poniżej dwa mniej ważne, a u podstawy trójkąta trzy najmniej istotne. Podczas lekcji uczniowie wykorzystują materiały multimedialne, co sprzyja doskonaleniu kompetencji cyfrowych. Nauczyciel ocenia pracę uczniów na lekcji, najaktywniejszym stawiając wysokie oceny. Bierze pod uwagę umiejętność selekcji i hierarchizacji informacji oraz sposób jej przedstawienia.